

ZAGREB, 15. MAJO 1909.

UNU NUMERO KOSTAS 25 HELEROJN.

UNDAJARO NO. 2

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA "DRUSTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA"
MONATA GAZETO.

La "Kroata Esperantisto" aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.—
1/2 " (6 numeroj) K 1.50

Por unuiganoj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio,
Trg. Franje Josipa br. 19.

Redaktorino: Danica de Bedeković.

Reklamo:

1 pago K 25 1/4 pago K 7
1/2 " " 13 1/6 " " 4
kun unufoja apero.
Por 7-12 anoncoj 25% rabato.
Po linioj laŭ interkonsento.

— Molimo nase ĉitatelje, da nam izvole priposlati pred-
— brojninu za list najkasnije do 10. lipnja t. g., jer ĉemo
— treći broj slati samo predbrojnicima.
— Prijatelje Esperanta molimo, da nam sakupljaju predbroj-
— nike za naš list i članove za naše društvo.

UREDNIŠTVO.

Kardinala
ĉefepiskopa apoteko

de la posteulo
de Iv. PECINOVSKY

La plej granda tenejo de
ĉiuj en - kaj eksterlandaj
specialaĵoj.

Farm. mag.

MILAN STAKIĆ,
apotekisto.

Zagreb, Kroatujo (apud la ĉefpoŝto)

En kelke da tagoj aperos kompleta

Esperanto-
kroata vortaro

de Danica Bedeković-Pohjenik,
la plej kompleta el ĉiuj ĝisnunaj
esperantaj vortaroj.

Prezo por prenumerintoj
kaj anoj 3 K.

Libereja prezo 4 K.

KRONIKO

BOHEMUJO

Praha. En lasta tempo tre rapide vastigas nia afero en tiu ĉi lando. Danke la centran asocion «Bohema Unio Esperantista», kiu post 2 jaroj de sia ekzistado kunigas jam pli multe ol 1000 Esperantistojn grupigitajn en ĉiuj 30 naciaj societoj, povas ebligi nunjare la unua kongreso de bohemiaj Esperantistoj. La kongreso okazos laŭ decido de ĝenerala kunveno la 26-28 de septembro 1909 en Praha; el ĝia programo ni citas ekspozicion de dokumentoj kolektataj dum 10 jaroj, esp. teatron, ekskurson, akademion k. t. p. — Ĉar en kvartaloj kaj antaŭurboj de Praha estas fonditaj novaj kluboj aligitaj al B. U. E., helpas la komitato de Unio interkonatigon de siaj membroj per kunvokado de kunvenoj okazantaj la unuan sabaton de ĉiu monato: la kunvenoj, nomataj «besedoj», similas la parizajn «barĉojn». — Esperantista Klubo en Praha (fondita en 1902) aranĝis la 17 de aprilo amikan vesperon, kiun ĉeestis 200 personoj. — Ekzamenoj de Unio estis aranĝitaj jam kvinfoje: ĝis nun estis aprobitaj 15 kandidatoj (1 malsukcesis). — Organiza komitato de bohema kongreso invitas sincere ĉiujn partoprenantojn de la tutmonda kongreso, ke ili de revena vojo el Hispanujo elektu direkton tra nia ĉefurbo Praha. Ĉiujn informojn donas Bohema Unio Esperantista en Praha I-342. Kafejo «Union».

SLOVENUJO

Maribor. Ĉiujn slovenajn Esperantistojn, kiuj estas bedaŭrinde tiel malmultenombraj, devas korege rojigi la fakto, ke esp. ideo prosperis ankaŭ inter la frata nacio kroata jam tiel bele, ke eliris de propra organo, Slovena esp. movado estas ankoraŭ tre modesta kaj tiel mi miris, legante en Via estimata gazeto, ke la Kroatoj forrestis post la Slovenoj. Jes, en la ĵurnaloj oni tiam multe skribis pro kaj kontra, sed mi ankoraŭ ne havas propran lernolibron, kiu ĝis hodiaŭ ne povis eliri pro diversaj, precipe — monaj malhelpoj. Tuj kiam plenumigos ĉi tiu nia deziro, eliros ankaŭ por nia bela patrujo la verda stelo. Mi estas konvinkata, ke tiam slov. esp. plezure apogos kaj abonos la «Kroatan Esperantiston» tiel argumentante la «sudslavan unuecon»: Zivela jugoslovanska vzajemnost!

L. Koser.

TISKARSKA POGRJESKA. Na 5. strani prvog broja nasega lista neka se u podlistku u predzadnjem alorizmu na mjesto rijeci «el» cita «ali».

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA.“

MONATA

GAZETO.

La »Kroata Esperantisto« aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.—
 1/2 » (6 numeroj) K 1.50
 Por unuiganoj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
 Trg Franje Josipa br. 19.

Redaktorino: **Danica de Bedeković.**

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
 1/2 » » 13 1/6 » » 4
 kun unufoja apero.
 Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
 Po linioj laŭ interkonsento.

AL LA NATURO.

De Ivan Trnski.*

Naturo, naturo!
 Viaj montoj, via suno,
 Briletantaj steloj, luno,
 Arbaregoj kaj ŝtonegoj,
 Vastaj kampoj kaj maregoj,
 Bestoj, floroj — ĉio, ĉio
 Estas mirfaraj' de Dio.

Naturo, naturo!
 Vanaj estus steloj, luno,
 Florodoro, brila suno,
 Montoj kaj maregoj ĉiuj,
 Se ne estus homoj, kiuj
 Per animo sia legas,
 Vidas, aŭdas kaj miregas.

Naturo, naturo!
 Viajn fortojn kaj potencojn,
 Viajn bildojn kaj esencojn
 En la granda monda domo
 Mense vidas nur la homo;
 Do sen tiu dia dono
 Mankus ja al vi la krono!

El la kroata lingvo tradukis: *Mavro Špicer.*

DR. ZAMENHOF — NAMA.

Od našega genijalnoga meštra Dra. L. Zamenhova primilo je naše uređništvo slijedeći pobudni pozdrav: »Varšava, 14./IV. 1909. Redakciji »Hrvatskoga Esperantista« šaljem srdačnu hvalvu za prvi broj hrvatskih novina, koje sam primio s veseljem. Želim Vašemu glasilu najbolji uspjeh i vazda rastuću snagu i važnost.«

Vaš

Dr. *Zamenhof.*

DRO. ZAMENHOF — AL NI.

De nia genia majstro Dro. L. Zamenhof ricevis nia redakcio la jenan kuraŝigan saluton: »Varsovio, 14./IV. 1909. Al la redakcio de la »Kroata Esperantisto« mi sendas mian koran dankon por la unua numero de la kroata gazeto, kiun mi ricevis kun plezuro. Mi deziras al Via organo plej bonan sukceson kaj ĉiam pli kreskantan forton kaj gravecon.«

Via Dro. *Zamenhof*

*) La nestoro de la kroataj verkistoj kaj la lasta granda poeto el la glora renaskiĝepoko de la kroata literaturo, naskiĝis la 1-an de Majo 1819. Estinte ankaŭ kelkaj tagoj publike festita la naŭdeka naskiĝtago de nia grandfama laŭreato, al la sennombraj gratuloj alligis ankaŭ ni per la kora dezirego: Vivigu la Ĉiopovanto lin ankoraŭ multajn jarojn je la gloro de nia patrujo!

La redakcio.

PETI KONGRES.

Hvala velebnomu djelu umnoga aŭtoro Esperanta Dra. Zamenhofa poĉinje se tisuĉljetni san ostvarivati. Svake se godine sastaju ljudi iz najrazliĉitijih zemalja i naroda, pa se susreĉu kao stari znanci, kao intimni prijatelji, jer jedan drugoga razumije, govoreĉi zajedniĉkim meĉunarodnim jezikom kano braĉa, kano ĉlanovi jednoga naroda.

U ostalom ĉesto se sastaju ljudi raznih naroda pa se meĉusobno razumiju. Ali kolike li razlike izmeĉu njihovoga sporazumljivanja i onoga na esperantskim sastancima! Ondje se sporazumljuje samo vrlo malen broj uĉesnika, kojima je bilo moguĉe uĉenju stranih jezika posvetiti mnogo vremena i novaca; svi ostali uĉestvuju lih tjelesno, ali ne duĉevno. Na sastancima Esperantista razumije jedan drugoga paĉe svi su proĉzeti ĉuvstvom intimnosti i sraĉnosti.

LA KVINA KONGRESO.

Dank' al la grandega verko de la genia aŭtoro de Esperanto Dro. Zamenhof la revo de miljaroj komencas realiĝi. Ĉiujare kunvenas homoj el la plej diversaj landoj kaj nacioj, kaj ili renkontas sin kiel malnovaj konatuloj, kiel intimaj amikoj, ĉar ili komprenas unu alian, parolante per komuna lingvo internacia unu kun la alia kiel fratoj kiel membroj de unu nacio.

Cetere ofte kunvenas homoj de malsamaj nacioj kaj komprenas unu alian. Sed kia grandega diferenco estas do inter ilia reciproka kompreniĝado kaj tiu en esperantistaj kunvenoj! Tie komprenas sin reciproke nur tre malgranda parto da kunvenintoj, kiuj havis la eblon, dediĉi multegon da tempo kaj mono, por lerni fremdajn lingvojn; ĉiuj aliaj partoprenas en la kunveno nur per sia korpo, ne per sia mento. En la kun-

FELIETONO.

LA PLITVICAJ LAGOJ.

Permesu al mi, kara gelegantaro, ke mi gvidu vin en regionon, al eksterlandanoj tutan nekonitan, ĉar pro manko de fervojo malfacile atingeblan: en la Karston! La nomo preskaŭ nevole ekvekas prezenton de dezerteco, unuformo, senĉarmo kaj malgajeco. Oni eble pensas pri netraversebla ŝtonegaro, pri ruinoj kaj rulaĵoj, kie, ĉiun vivon fortirante, krudaj ventegoj bruadas kaj malmastruma pejzaĝo la homojn forpeladas. Nepre ne! La Karsto — precipe printempe — povas esti ankaŭ rava kaj ĉarmega! Ĝiajn malbonfamajn dissiritajn, multeformajn ŝtonegojn, ĝiajn blankelumantajn sulkojn, fendetaĵojn, rompaĵojn kaj distritajn ruinojn kovradas miloj da plej belegaj floroj. Sed ĝia tuta beleco malkaŝiĝas en la ĉarmanta regiono de la Plitvicaj Lagoj, kiuj, plej proksime al la limo de Bosnujo, per sia ĉiam pli kaj pli majesta aspekto ĉiupaŝe ekvekas la miron de naturamantoj.

La vojo tien estas ja malfacila, sed malgrandan ĉagrenecon kaj senteman nehavecon oni devas preni kiel neeviteblan fatalon kiu do la venontan ĝuegon estas pli multe spicimonta ol malhelponta kaj ĝenonta.

La Fiumen rapidanta vagonaro, veninte el Zagreb, la bela ĉefurbo de Kroaĵujo, antaŭ ol ĝi atingas la plej altan punkton de Karsto, ne malproksime malantaŭ Karlovac, kie la klarega fiŝriĉa rivereto Korana enfluas en la Kulpan, kaŝas malgranda soleca stacio — Josipdol. Tie ĉi ni forlasas la vagonaron. Post ĉirkaŭ naŭhora veturado ni atingas la lagbasenon de Plitvica. Ĉirkaŭe ŝtonegoj kaj pin-

Ta najsajniĵi je dokaz tome pruĵio
proŝle ĝodine ĉetvrti kongres u Dres-
denu. To su otvoreno priznali ŝvi uĉe-
ŝnĉi, ĉoji su odanle ponijeli najjaĉe i
ohrabrujuĉe uliske. Nikada prije nije bio
poluĉen onoliki broj uĉesnika i onolika
razliĉnost njihove narodnosti: viŝe od
1400 istomiŝljenika iz 40 raznih zemalja
putovalo je u Dresden. A uzmeŝ li razne
poteŝkoĉe i troŝak dugaĉkog puta; a pri-
spodobiŝ li onaj kongres s brojem, ŝto
ĝa postizavaju drugi buĉni navodno »me-
dunarodni kongresi«, tada se ĝornjemu
broju moraŝ diviti.

Taj broj veĉ sam po sebi rjeĉito ĝo-
vori o raŝirenu Esperanta, o revnosti
njegovih pristaŝa te o vaĝnosti svesvjet-
skog pokreta s medunarodnoga ĝlediŝta.

Viŝe je no vjerojatno, da ĉe lĵeto-
ŝuji peti kongres, ĉoji ĉe se od 5. do
11. rujna obdrĵavati u Barceloni, dosa-
daŝnje uspjehe joŝ natkriliti.

venoj de Esperantistoj komprenas sin
reciproke ĉiuj partoprenantoj, eĉ ĉiuj
estos penetrataj de la sento de intimeco
kaj koreco.

Plej brilan pruvon pri tio donis ja la
pasintan jaron la kvara Dresdena kon-
greso. Tion sen ia rezervo konfesis ĉiuj
partoprenintoj, kiuj de ĝi ricevis la plej
fortajn kaj kuraĝigajn impresojn. Neni-
am antaŭe estis atingita tia granda nombro
kaj diversnacieco de partoprenantoj: pli
ol 1400 samideanoj apartenintaj al kvar-
dek malsamaj laudoj veturis Dresdenon.
Se oni konsideras la diversajn malfacil-
aĵojn kaj koston de longa vojaĝo; se oni
ĝin komparas kun la nombro atingita de
aliaj bruaj laŭdire »internaciaj« kongre-
soj: tiam la supra nombro estas mirinda.

Per si mem tiu nombro jam elokvente
parolas pri la disvastiĝo de Esperanto,
pri la fervoro de ĝiaj adeptoj kaj pri la
graveco de tutmonda movado el vid-
punkto internacia.

arbaro. Sur montetoj kaj montaj floriĉaj deklivoj viglaj paŝtistoj paŝtas ŝafaron.
Ankoraŭ mallonga interspaco — kaj la lacigitaj veturilĉevaloj haltas super la lago
Kozjak antaŭ la gastema hotelo, enhavanta ĉiun plej necesan komforton.

Hele brilas la suno en nian agrablan ĉambron. Ni vaste malfermas la fene-
stron kaj dolĉe blovetanta balzama aero plenumas la ejon, ravante la koron, fre-
ŝante la animon. Belega, grandioza vidaĵo eksoreas la okulon. Malsupre etendas
la bluega lago Kozjak, en kies mezo verdadas arbarigita insuleto. De la transa
bordo aŭdigas sin senĉesa bruado kaj muĝado de blankege lumetantaj akvofaloj
de aliaj, multe pli altaj, el 20 ĝis 80 metra alteco ŝaŭmantaj lagoj, nome: de la
lago Gradinsko kaj Jezerce. Mirinda, eble nenie videbla naturaperajo: du
lagoj unu super la alia, ambaŭ enkadrigitaj per verdantaj en belega perspektivo
al arbarkulisoj similaj montkupoloj. Kaj pli supre, kie la arbaro malproksimen
etendas en la montaron, ĉie blankaj strioj, ellumetantaj el malhela verdaĵo:
dektri lagoj, etenditaj de sudo al nordo en longeco de dekdu kilometroj, — la
supraj ĉarmetaj kaj parkspecaj, la malsupraj sovaĝromantikaj kun difinita karst-
karaktero.

Sur la orienta bordo troviĝas la hotelo, bela kaj vasta konstruaĵo. De tie ni
antaŭ ĉio tra la Kozjak per boato vizitas la sudajn lagojn. Sur bone zorgataj pro-
menvojoj ni migradas tra mirinda naturparko kun centjaraj fagoj. Nin ĉirkaŭas
arbarkvieteco kaj senfina soleco. Nur birdpepado sonadas al nia orelo kaj el la
malproksimeco ni aŭskultas la bruetadon kaj muĝetadon de aliaj lagoj, kies spe-
guloj ĉiam kaj ĉiam laŭtempe multkoloro lumetadas tra la branĉaro. Subite la
muĝetado fariĝas infera bruegado. Ni atingis la Galovac-falon, kiu el dek metra

Stalno je, da ĉe se u prekrasnom ŝpanjolskom gradu barem 2000 Esperantista najveĉom lakoĉom razgovarati o svim moguĉim stvarima i da ĉe sa svih usnica meĉunarodni jezik teĉi poput materinjea jezika.

Sigurno je, da ĉe peti kongres pod pokroviteljstvom ŝpanjolskoga kralja naj-sjajnije ojaĉati naŝ pokret i da ĉe vlastitom snagom pobjedonosno suzbiti sve navale, upravljene u potonje doba proti naŝoj stvari, jer ĉe to biti u potpunoj slozi i sporazumku.

Kakovu svrhu imadu kongresi? Sam po sebi kongres predstavlja samo one ljude, koji putuju u grad, gdje se koingres obdrĉaje; tim je naĉinom kongres viŝe manifestacija, nego li skupŝtina, koja radi. Ipak, obzirom na jeziĉna pitanja, koja su u zadnje vrijeme zaokupili pozornost Esperantista, peti ĉe kongres zaĉijelo izraziti ŝelju, da bi jezik napredo-

Estas pli ol kredeble, ke la ĉitujara kvina kongreso okazonta en Barcelono de 5. ĝis 11. Septembro la ĝisnunajn sukcesojn ankoraŭ superos.

Estas certe, ke en la belega urbo hispana almenaŭ dumil Esperantistoj kun plej granda facileco interparolados per Esperanto pri ĉiaj eblaj temoj kaj el ĉiuj lipoj la lingvo internacia fluos kiel lingvo patrina. Estas certe, ke la kvina kongreso sub la protektorato de Lia reĝa Moŝto en plej brila maniero fortikigos nian movadon, ĉar ĝi per sia propra forto venke rebatos ĉiujn atakojn, kiujn oni faris kontraŭ nia afero dum la lasta tempo, ĉar ĝi okazos en plena harmonio kaj konsento.

Kian celon havas la kongresoj? Per si mem la kongreso reprezentas nur tiujn homojn, kiuj veturas al la kongresurbo: tiamaniere ĝi estas pli manifestado ol labora kunsidado. Tamen, rilate al la lingvaj demandoj, kiuj el la lasta tempo okupadis la atenton de Esperantistoj, la

alteco enversigas en vastan basenon ĉirkaŭitan per malluma abiaro kaj helverda foliaro.

Preterpaŝante beletajn grotajn, kaj trairante sukajn herbejojn, kies multe koloran tapiŝon riĉege traplektadas orkideoj, ni ekvidas la plej belan supran lagon Galovac. Lumetante kaj brilante disdiviĝas la sunradioj sur ĝia nemovata supraĵo, similaj al oraj kaj arĝentaj perloj. Norde tra ŝtonega rulaĵo ŝaŭmanta akvofrapado, okcidente grandega kaskado, kaj meze, kvazaŭ en mekanika artefaraĵo, sennombraj malgrandaj faletoj.

Nimfoj kaŝataj en ĉirkaŭaj grotetoj certe aŭskultadas kaj ĝojas pri la mirego de fremdaj gegastoj, kiuj nepre ne estis atendintaj tian nepriskribeblan brilegon kaj luksegon de dia kreaĵo.

Suden paŝante ni refoje alvenas al silenta arbarajo. Abio—kaj pinosuproj desegnas sin akre en la blua etero, la roŝperloj milspece lumetas sur longa herbaro, ĝis ili pro kisoj de oraj ĉielradioj ekardas. Hele kaj klare nun kuŝas antaŭ ni la lago. Renversitaj arbgrandeguloj etendas siajn de malvarma akvo blankigitajn branĉojn sur la malprofunda bordfundo, inter kies ŝtonaro centoj da kankroj malvigle ĉirkaŭrampadas kaj trutoj vigle rapidegas.

Baldaŭ ni atingas la plej supran lagon Proŝĉansko, kiu subakvigita en ruĝajn kolorojn, sian nutraĵon ricevas el la rivero Crna Rijeka, devenanta el la ĉirkaŭ 1600 metr. alta montaro Gola Pljeŝivica, la hejmo de lupoj kaj ursoj.

En la admirinda naturparko, ĉirkaŭanta la suprajn lagojn, ni forĝesis preskaŭ tutege, ke ni estas en la Karsto. Sed irado al la malsupraj lagoj tiom pli me-

vao sveudiljnom nepokvarenom evolucijom. Jer odstupati s puta, što ga je bio pokazao Dr. Zamenhof, značilo bi, voditi našu stvar do opasnog kacska te posvema krivo shvatiti jezgru Esperantizma.

Nadamo se, da će peti kongres biti ne samo zanimljiv jezični eksperimenat, ne samo bučna prigoda praktičnome radu i veselim svečanostima, već prije svega znamenita manifestacija ljudi; ne samo krepak poriv Esperanta kao jezika i prometnoga sredstva napred, već radostan napredak Esperantizma kao društvenog pokreta.

E da je moguće, i iz naše sredine odaslati nekolicinu delegata u Barcelonu. da ondje Esperantiste informiraju o našem pokretu i da raznose u svijet slavno ime naše premile domovine!

NAŠA ZADAĆA.

Najveći interes za svjetski jezik imade bez dvojbe trgovina. Bilo bi stoga od prijekne potrebe, da trgovačke komore uvažavaju golemu korist Esperanta, pa da u prvom redu one zainteresuju trgovački svijet za naš međunarodni jezik. No

morigas pri ĝi. Boato nin kondukas preter la jam citita »Stefanie« insulo, kie prantikvaj murrestajoj rakontas pri konstruaĵoj el malproksimega roma tempo, ĝis la »Maria Dorotea« — vojo; tie ĉi ni ekvidas kvar terasforme tavoligitajn montajn lagojn. En profundega kvieteco etendas la bluega lago Milan, ĉirkaŭata de hela arbarstonego, fendegoj, funeloj, kavaĵoj kaj kavernoj. La akvo per faloj kaj kaskadoj fortege enverŝiĝas en pli profunde kuŝantajn basenojn, — la antaŭa poezio tie ĉi fariĝas sovaĝromantika vidindaĵo, atendante la penikon de lertega pentristo.

Sur kruta vojeto oni venas al la antaŭlasta lago Kaludjervac. Antaŭ ol ni atingas la finon, tie ĉi la naturo la multespecan scenaron refoje potencege kunigas al grandioza impresio. El alteco da 80 metroj la akvosojetoj jetegas sin venturilforme per ŝaŭmanta bruegato kaj akvovaporoj per bolanta muĝado levigas en fantoma vualo. Jen suaradioj flugetas en la kavon kaj briligas milkolorajn diamantojn. Admirindaj kontraŭaĵoj! Jen kvazaŭ firmaj neĝmasoj jetegas sin preskaŭ vertikalaj faloj, jen kvazaŭ glata travidebla vitro arkajigas kaskadoj, kaj inter ili sur bruna ŝtonego sukverdaĵoj foliokreskaĵoj floradas en vere artplena arango!

Se ĉi ajn regiono de l' mondo, tiam tiu ĉi sorĉa da naturbelaĵoj riĉega pejzaĝo estas kvazaŭ sortdestinata al unuagrada aerkuracejo, kiu — se nur la jam planita fervojo estos konstruita — certe milojn da fremdlandaj gevojaĝantoj kaj mallacigantoj allogados. Sed ankaŭ nun ni alvokas al la tutmonda bonvenonta geesperantistaro: Ve, u, vidu kaj miregu!

Mavro Špicer.

i sami trgovci diljem domovine radili bi samo u vlastitu korist, kada bi svojim namještenicima pružili priliku za učenje Esperanta. Ta znamo, da dandanas samo onaj trgovački pomoćnik napreduje, koji je »svestran«. Tko će uz stenografiju i uz pisanje na stroju znati još i Esperanto, taj će za cijelo imati prednost. Konačno treba da se i gospodari osvijeste. Na svojem poslovnom papiru treba da imaju oznaku »Esperanto«. Kada je za dotičnu tvrtku dosta velika reklama opaska na listovnom papiru, da se korespondencija vodi i francuskim pa engleskim jezikom, tada će tu reklamu i te kako povećati riječ »Esperanto«. A tek napis na dućanskim vratima, da se esperantski govori!

I za radništvo bi učenje Esperanta bilo od velike koristi. Moderni radnički pokret hoće da podržava međunarodne odnose. Organizacije radničke žele sabraćaj sa sličnim udrugama inozemstva. Svake se godine obdržavaju konferencije, kongresi ili veći sastanci, gdje je međusobno sporazumljivanje naravno vrlo otežavano raznolikošću jezika. Znanje Esperanta bi tu mnogo pomoglo. A pomoglo bi i onim iseljenicima, koje željeznica i parobrod danomice u tolikom broju nosi u daleke krajeve svijeta.

Ni mirovni pokret ne može imati vrsnijeg pomagača do li Esperanta. Za koliko bi rasprave na kongresima bile živahnije i po samu stvar korisnije, kada bi se delegati među sobom razumjeli! Francuski ili engleski ne može da pojedinac nauči, ali Esperanto si svatko lako može prisvojiti.

I pjevačka i sokolska društva, koja također traže internacionalne odnose, crpila bi iz Esperanta koristi, a da i ne govorimo napose o piscima i novinarima, koji bi u esperantskim djelima i novinama inozemstva našli neiscrpiva vrela i bogatu riznicu za svoje radove.

Konačno, ali ne u posljednjem redu trebali bi naši školnici, da se svojski zauzmu za Esperanto, te živo uznastojati, da se po primjeru drugih naprednih zemalja i u nas Esperanto uvede u škole.

Bude li se jednom u našem podmlatku pobudio interes za Esperanto, sigurni smo, da će uzdanica naša svakako radje posvetiti nekoliko mjeseci učenju ovoga lijepoga međunarodnoga jezika, nego li se godine i godine izmučiti bubanjem mrtvih jezika, kojih ipak nikada naučiti nije kadra.

Najuzvišenija bi svakako bila zadaća Esperantizma na polju sv. vjere prema onoj iz sv. pisma: »Jedno stado i jedan pastir!«. Kolike li blagodati, kad bi svi narodi razumjeli riječi svojega vrhovnoga glavaru u Rimu, kad bi vjerovjesnici mogli u sve krajeve svijeta prodrijeti istim jezikom, kad bi se knjige vjerske mogle izdavati u jednom zajedničkom jeziku. Sv. otac papa Pio X. pokazao je, da je zauzet za ideju esperantizma, dok je revnomu i plemenitomu franceskome svećeniku Emilu Peltieru, koji je prigodom trećega esperantskoga kongresa u Genevi govorio prvu esperantsku propovijed, poslao svoj posebni blagoslov za nj i za njegove slušatelje.

Iznijeli smo evo samo nekoliko točaka naše zadaće, koja treba da nam Hrvatima lebdi pred očima, hoćemo li, da se i mi pridružimo golemoj svesvjetskoj općini Esperantista, spremnoj, iz petnih žila nastojati oko ostvarenja uzvišene ideje Esperantizma: zblizenja i pobratimljenja svih naroda svijeta.

ODZIV NAŠEMU LISTU IZ INIH ZEMALJA.

Naše je uredništvo primilo u zamjenu za naš list mnogo esperantskih časopisa sa sviju strana svijeta: »Časopis českých esperantstů« iz Praga, »Esperantysta Polski« iz Varšave; »Voce de kuracistoj«, liječnički list iz Lavova; »Esperanto« iz Beča; »Lorena Stelo« iz Nancya (Francuska); »Rumana Esperantisto« iz Bukarešta (Rumunjska); »Tra la filatelio«, filatelistički list iz Béziersa (Francuska);

»Normanda Stelo« iz Rouena; »La spritulo«, humoristički esp. list iz Leipziga; »Lingvo Internacia« najstarije esperantske novine iz Pariza; »La ondo de Esperanto« iz Moskve, »Portugala Revuo« iz Lisabona (Portugal) i »Tutmonda Espero« iz Barcelone (Španjolska). Nadamo se primiti ovaj mjesec još više njih, jer za ovaj put nijesmo mogli svijem uredništvima odaslati našega lista.

S više strana dobili smo razglednice s čestitkama i izrazima osobite simpatije i veselja, da su i Hrvati stupili u kolo s ostalim narodnostima svijeta, tako na pr. iz Beča, Praga. Graza, Montreuxa, Londona, Hanovera, a da ne spominjemo mnoge priznanice iz mile nam domovine, poimence iz Dalmacije. Iz sviju pomenutih mjesta stigle su nam i pretplate na naš list. Spomenuti nam je, da su na svim listovima adrese na »Zagreb u Hrvatskoj«. Izvrсни prijevodi naših najboljih hrvatskih pjesama, što ih prevodi i na razne esperantske časopise šalje naš revni predsjednik Mavro Špicer, posvuda su veoma rado primljeni i čitani. I tako je »Esperantom« već učinjen prvi korak, da upoznamo svijet s našom milom domovinom, s njenim kujiževnim blagom i ostalim umnim stečevinama, s pučanstvom njezinim i prirodnim joj ljepotama!

DRUŠTVENE VIJESTI.

NAŠE DRUŠTVO broji sada 150 članova, za njegovo kratko — istom četirimjesečno — postojanje svakako lijep uspjeh i sjajan dokaz, da smo i mi Hrvati prožeti čuvstvom, koje se krije u uzvišenoj ideji Esperantizma.

Do sada su držana dva besplatna tečaja za učenje Esperanta, koji su bili veoma dobro i marljivo posjećivani s krasnim napretkom. Dne 18. t. mj. započeti će treći tečaj. Podučavali su i podučavaju društveni predsjednik g. Mavro Špicer i podpredsjednica gđa. Danica Bedeković-Pobjenička.

I naši mjesečni društveni sastanci imaju osobitu privlačivu snagu. Naš drugi sastanak dne 4. ožujka bijaše svečana ovacija našem predsjedniku, kojemu je po našoj podpredsjednici predana njegova od društvenog člana g. Sebastijana umjetnički izrađena slika. Svečar do suza ganut zahvalio se za neočekivanu ovaciju obećanjem, da će kako u prošlosti tako i u buduće nastojati oko promicanja društvenih interesa. Nakon toga slijedila je živahna zabava, koja je uz pjevanje i plesanje trajala do zore.

Slično je uspio treći sastanak dne 3. travnja. Svi prisutnici — članovi i gosti — nalazili su se u najboljem raspoloženju te su se najugodnije zabavljali.

Dne 2. svibnja bijaše naš prvi zajednički izlet u Podsused, gdje je društvo

UNUIĜAJ SCIĜOJ.

NIA UNUIĜO nombras nun 150 anojn. por ĝia mallonga — nur kvarmonata — ekzistado ĉiuokaze bela sukceso kaj brila pruvo, ke ankaŭ ni Kroatoj estas penetraj de la sento, kaŝata en la altega ideo de l' Esperantismo.

Ĝis nune oni tenadis du senpagajn esperantajn lernokursojn, tre bone kaj diligente vizitajn kun ĝojiga progreso. En tiu ĉi monato komencigos la tria kurso. Instruadis kaj instruadas la unuiĝ-prezidanto Sro. Mavro Špicer kaj la vicprezidantino Sino. Danica Bedeković de Pobjenik.

Ankaŭ la ĉiumonataj societemaj kunvenoj fariĝas apartaj allogiloj. Nia dua kunveno la 4-an de Marto iĝis solena ovacio pri nia prezidanto, al kiu per nia vicprezidantino estas tradonita lia de la unuiĝano Sro. Sebastian artplene ellaborita bildo. La festita prezidanto ĝis larmoj kortuŝite dankis por la neatendita ovacio, promesante, ke li kiel estinte, tiel ankaŭ estonte penados, akceli la interesojn de la unuiĝo. Poste sekvis vigla amuziĝo, kiu per kantado kaj danado daŭris ĝis la frua matenhoro.

Same sukcesis la tria kunveno la 3-an de Aprilo. Ĉiuj ĉeestintoj — anoj kaj gegastoj — plej bone fartis kaj plej agrable amuziĝis.

La 2-an de Majo estis nia unua komuna ekskurso Podsused-en, kie sub la

pod dojmom prekrasne prirode provelo dan pun uživanja.

* * *

Dne 17. travnja boravio je naš društveni odbor u Bjelovaru, gdje je naš predsjednik zajedno s tamošnjim revnim esperantistom g. Franjom Kolar držao predavanje o Esperantu, na što se je s mjesta ustrojilo društvo, koje danas broji 60 odličnih članova sa slijedećim odborom: Franjo Kolar, predsjednik, Julije Ivanković, podpredsjednik, Milan de Dawidowsky tajnik, Slava Kolar, blagajnica; Milan Krleža, Albert Berkeš, Martin Pavelić, Rudolf Žličar, odbornici. Dne 27. travnja otpoče učevni tečaj, u kojem podučava sam predsjednik. — Primjer vrijedan da ga slijede ini gradovi naše domovine!

Čestitano i želimo sretan uspjeh!

* * *

Naše će cijenjeno čitalaštvo jamačno zanimati vijest, da je Nj. Veličanstvo kralj našega predsjednika Mavru Špicera za njegovo mnogogodišnje odlično i uspješno službovanje odlikovalo zlatnim krstom za zasluge s krunom.

Imamo da zabilježimo i drugi radosni događaj u našem društvu. Naš cijenjeni društveni tajnik g. Stjepan Vidak zaručio se s revnom esperantisticom gospođicom Ankom Stojković.

Oba događaja nukaju naš, da izrazimo svoju najsrdačniju čestitku!

impreso de la belega naturo la societo pasigis ĝuplenan tagon.

* * *

La 17-an de Aprilo estis nia unuiĝkomitato en Bjelovar, kie nia prezidanto kune kun la tiea fervora esperantisto Sro. Franjo Kolar havis paroladon pri Esperanto. Tuj fondiĝis grupo, kiu hodiaŭ konsistas el 60 distingaj anoj kun jena komitato: Franjo Kolar, prezidanto, Julije Ivanković, vicprezidanto, Milan de Dawidowsky, sekretario, Slava Kolar, kastistino; Milan Krleža, Albert Berkeš, Martin Pavelić, Rudolf Žličar, komitatanoj. La 27-an de Aprilo malfermis lernokurso, en kiu instruadas la prezidanto mem. Imitinda ekzemplo por aliaj urboj de nia patrujo!

Nian bondeziron kaj feliĉan sukceson!

* * *

Espereble interesos nian estimatan legantaron la sciigo, ke Lia reĝa Majeŝta Moŝto nian prezidanton Sron. Mavro Špicer por lia multjara distinga kaj sukcesplena servado ordenis per la ora meritkrucio kun la kruno.

Ankaŭ duan ĝojigan okazintaĵon en nia unuiĝo ni estas registontaj. Nia estimata unuiĝ-sekretario Sro. Stjepan Vidak fianĉiĝis kun la fervora esperantistino fraŭlino Anjo Stojković.

Ambaŭ okazoj kaŭzis nin, esprimi nian plej koran gratulon!

BIBLIOGRAFIO.

»PRAKTIČNA OBUKA U ESPERANTU« s rječnikom. Sastavio Mavro Špicer. (Cijena 2 K 60 f. Vlastita naklada.) Por komencautoj rekomendinda lernolibro, el kiu jam multaj praktike ellernis nian belegan lingvon internacian. La membroj de nia unuiĝo ricevas la libron de ĝia verkisto po 2 Kr.

»MEDJUNARODNI JEZIK ESPERANTO I NJEGOVO OPĆENITO ZNAČENJE«. Napisao Mavro Špicer. (Cijena 30 f. Naklada društva hrvatskih esperantista.) Klariganta prezentado de ĉiuj sciigindaĵoj pri Esperanto, ties historio kaj ties signifo.

»GRAMATIKA ESPERANTA«. Napisala Danica pl. Bedeković. (Naklada I. Sokola. Cijena 3 K.) Anstataŭ ĉiu kritiko sekvu tie ĉi la parolado,

per kio la prezidanto de nia unuiĝo, la iniciinto de l' Esperantismo en nia patrujo, Mavro Špicer malfermis la instruon en nia lernokurso la 25-an de Februaro tiujare: »Antaŭ ol komenci nian hodiaŭan ekzercadon, mi sentas la bezonon, eĉ la devon, diri kelkajn vortojn pri ĝojiga okazintaĵo en nia unuiĝo. Jen aperis nova esperanta lernolibro, nome bonega gramatiko de nia fervora, meritplena vicprezidantino sinjorino Danica de Bedeković.

Oni devas konfesi, ke tiu ĉi libro estas ne nur granda gajno por la literaturo kroata, sed ankaŭ — eĉ pli multe! — eklatanta pruvo, ke la Esperantismo ankaŭ eĉ ni senĉese progresadas kaj ĉiam pli kaj pli disvastiĝas kaj fortiĝas. Sed tiu ĉi libro estas ankaŭ brila signo de kroata povado, de kroata diligenteco; estas certe, ke per tio la milionoj da Esperantistoj eksterlandaj de nune nur laŭdante parolados pri ni Kroatoj kaj pri nia unuiĝo.

En tio do kuŝas la plej grava signifo de tiu ĉi libro, en tio ni vidas la nian sufiĉe estimotan meriton de ties eminenta verkistino, sinjorino Bedeković.

Mi opinias, interpreti la sinceran sentadon de ĉiu el ni, plej kore dankante al nia meritplena vicprezidantino por ŝia grandega fervoro, kiu donacis al ni tian bonegan verkon.

ILUSTRITA GVIDLIBRO. Al niaj samiedanoj veturantaj Praha'n, ni rekomendas de la Bohema Unio Esperantista eldonitan gvidlibron de tiu ĉi belega ĉefurbo de nia frata nacio. Pli ol kvincent esperantistoj, kiuj post la Drezdena kongreso vizitis Praha'n, dank' al tiu ĉi pompa libreto detale ekkonis la mirinde belegan da historiaj memoraroj plenan ĉehan ĉefurbon. La prezo estas nur 60 hel.

HIMNU ESPERANTISTA od Dra. Zamenhofa, ŝto ju je komponirao francuzki glazbenik Ménil, a za vojničku glazbu izvrsno priredio naš vrli kapelnik domobranske glazbe Muhvić, harmonizirao je prekrasno za mješoviti zbor velečasni gospodin Mirko Novak, kapelan zagrebački, i poklonio našem društvu, na kojem vrijednom daru mu izričemo najtopliju hvalu! Note za pojedine glasove mogu se dobiti u svim zagrebačkim knjižarama, kao i u našem uredništvu.

HIMNO ESPERANTISTA de Dro. Zamenhof, komponita de la franca muzikverkisto Ménil, kaj preparita por militista muzikistaro de nia eminenta kroata muzikestro kaj muzikverkisto Muhvić, harmoniigis belege por ĥoro miksitita Lia pastra Mošto Sro. Mirko Novak, zagreba pastrohelpanto, kaj donacis tiun ĉi verkon al nia unuiĝo, je kiu valoro donaco ni esprimas al li nian varmegan dankon! Kantnotojn por apartaj kantvoĉoj oni povas ricevi en ĉiuj zagrebaj librejoj kaj en la redakcio de nia gazeto.

ŜVAŜTICE.

MEĎUNARODNI ZAVOD ZA PODUĈAVANJE ESPERANTA. U Genevi je dobro već poznata Universalna Esperanto-Asocio (vidi str. 7 prvog broja našega lista) ustrojila zavod za izobrazivanje vrsnih učitelja Esperanta. Isti postavlja u svim velikim gradovima teĉaje, slične Berlitzevim školama. Nakon položenog ispita, koji će biti trovrstan, dijeliti će se tri vrsti svjedodžbe: 1. za dalnji študij (upisnina 5 K); 2. osposobljujuća svjedodžba (upisnina 12 K) i 3. profesorska diploma (upisnina 25 K). U slučaju neuspjeha može se kandidat za 3—8 mjeseci po drugi put podvrći ispitu. Ne želi li opetovanje, dobiti će polovinu upisnine natrag.

NAPREDOVANJE ESPERANTSKOGA POKRETA Važnu ulogu na tom polju igraju esperantski međunarodni kongresi. Već na prvom takovom kongresu, koji je držan u Bologni s. M u kolovozu 1905. i na kojem bijaše zastupano 15 narodnosti, koje su se u Esperantu posve jasno i glatko razumjele, pokazalo se je

očividno, kako je bestemeljni prigovor, da će razna izgovaranja raznih narodnost stvoriti i od Esperanta dijalekte, pa da neće biti moguće međusobno se sporazumjeti. Drugi kongres, (rujan 1906. u Genevi), ne samo da je ovo iskustvo utvrdio, već je dokazao po raznim strukovnim skupštinama, koje su se tom zgodom držale, (učiteljskim, liječničkim, trgovačkim, novinarskim, pacifističkim i t. d.) praktičnu vrijednost Esperanta. Uspjeh trećega kongresa kolovozom 1908. u Cambridge (Engleska), bio je još mnogo veći i sjajniji. Tu je Esperanto dobio već mnogo oficijelnih priznanica, kao n. pr. od sveučilišta u Cambridgeu, od sveučilišta na City of London, pa od belgijske vlade, koja je bila službeno zastupana na kongresu. Posljednjim četvrtim kongresom u kolovozu 1908. u Dresdenu učinio je Esperanto još važniji korak naprijed. Esperantizam stupa njim u novu epohu, u kojoj prestaje biti samo nastojanjem privatnih osoba, a postaje važnom zadaćom vladara i vladâ čitavoga svijeta.

Prvi put je esperantski kongres pod oficijelnom sankcijom vladara i vlade; protektorat njegov primio je sam saski vladar Fridrik August, a svi državni ministri pristupiše počasnomu odboru. 42 narodnosti poslaše tamo svoje zastupnike. Sa sviju najglasovitijih svjetskih sveučilišta bilo je na tom kongresu oduševljenih predstavnika. Jedna od veoma zanimljivih zgoda toga kongresa jest uspjele esperantsko izvođenje Goetheove »Ifigenije« u kr. dvorskoj operi u Dresdenu. Kulturna važnost Esperanta kao međunarodnoga pomoćnog jezika upознаše i daljnji krugovi. Veleindustrijalci ishodiše, te je neposredno iza kongresa utemeljen od saskе vlade »Saski Esperanto-zavod« u Dresdenu, koji potpada saskomu ministarstvu za unutarnje poslove.

Ravnateljstvo toga zavoda čine: trgovinski vijećnik Arnhold, vijećnik visokih učilišta prof. D. Bernhard, trg. savjetnik i predsjednik trg. komore Collenbusch, trg. savjetnik i profesor Dr. Förster, policijni predsjednik i tajni savjetnik Köttig, trg. savjetnik Marwitz, vicekonsul Vel. Britanije Palmié, pravni savjetnik Töplitz. Voditelji zavoda: Predsjednik, zemaljski asesor Dr. fil. Schramm. Članovi: Dr. jur. Arnhold, Dr. fil. Fleischer, dipl. inžinir pl. Frenckell, gospođa Hankel, supruga profesora, župnik lic. Dr. fil. Kühn, prometni nadzornik Richter, rektor Velten. Učitelji zavoda su same izvrsne sile. Škola je smještena u novom »Ständehaus« (parlament). Ispitanim učenicima izdaje zavod diplome. U zavodu ustrojena je velika esp. biblioteka. U saskoj sabornici predloženo je obligatno uvođenje Esperanta u trgovačke škole. Vojvodsko sasko državno ministarstvo u Koburg-Gothi oficijelno je odobrilo uvođenje neobligatnih esperantskih tečajeva u trgovačkim školama i realkama od dana sv. Mihajla 1908.

OVAKO prima svijet esperantski pokret, a kod nas još uvijek ima naivnih ljudi, koji Esperanto nazivlju zabavom, modernim športom i t. d. Čudna li konzervativizma na vlastitu štetu! No nadamo se, da će i naši protivnici proći poput glasovitoga franc. matematičara Meray-a, koji je bio u toj stvari najveći skeptičar, pa je nakon tronedjeljnoga učenja toga jezika već pisao esper. članke i postao njegovim oduševljenim pristašom. Najglasovitiji engleski i franceski filolozi pristali su oduševljenjem uz Esperanto, čim su ga upoznali; glasoviti njemački prirodoslovac Ostwald uspoređuje Esperanto s izumom knjigotiskarstva, a Tolstoj označuje učenje toga jezika dužnošću svakoga pojedinca. Slavenski lingvista Roman Brandt, profesor na sveučilištu u Moskvi, s ponosom tvrdi, da si smatra dužnošću, raditi svim silama za što brže širenje Esperanta, koji će naskoro steći neizmjereno znamenovanje, pa da je čvrsto uvjeren, da će naši unuci odsuditi sve današnje protivnike Esperanta zbog njihove kratkovidnosti i lijenosti.

Kao dokaz, koliko je Esperanto već u svijetu raširen, spominjemo i ogromnu esperantsku biblioteku g. Georga Davidova iz Saratova, Rusija. Taj gospodin skuplja sva esperantska djela, novine, a i neesperantske novine, u kojima ima

članaka o Esperantu Naručio je i sve naše knjige i novine. Nedavno je izašao tiskani katalog njegove dosadašnje biblioteke, pa je taj popis tako ogroman, te obuhvaća 31 tiskovni arak i može se dobiti u knjižarama. Popis taj sadržaje osim mnogih prijevoda najglasovitijih pisaca svijeta djela religijska, filozofska, pravnička, trgovačka, pedagoška, liječnička, filatelistička, stenografska, djela za slijepce, filološka, antropološka, beletristička, matematička, farmaceutska, kemička, geografska, etnografska, historična, prirodopisna, pjesnička, biološka, muzikalna, paciistička, politička, knjiga s reljefnim pismom za slijepce i t. d. — Trebamo li većega dokaza o uspjehu Esperantizma? Umoljavamo svakoga, koji posjeduje koje novine, u kojima ima koji članak o Esperantu, da ga izvoli poslati našem uredništvu, koje će ga odaslati na adresu rečenoga gospodina i esperantskog pisca.

U Madridu utemeljen je nedavno esperantski tečaj u višoj vojničkoj akademiji, a u Cadixu u višoj akademiji obrtnih umjetnosti.

U Bremenu ustrojen je esperantski tečaj za poštanske i brzopjavne činovnike, koji broji 80 učenika.

U Firenci uvela je Esperanto glasovita poluslužbena institucija »Circolo filologico«.

U Napulju utemeljen je ured za trgovačko zamjenjivanje pomoću Esperanta.

U Beču se drži istodobno 10 tečajeva esperantskih, 3 od njih u »Export-Akademie«. U Grazu, gdje ima nekoliko esp. društava, ima trgovačko društvo »Merkur« posebni esp. tečaj. U Krakovu poprimila je trgovačka akademija Esperanto u svoj nastavni plan. Antialkoholističko društvo u istom mjestu, zaključilo je služiti se Esperantom za međunarodno općenje. U Pragu, gdje ima već više esp. društava i časopisa, izlazi bogato ilustrirani znanstveni časopis o njegovanju životinja i bilina u českom jeziku, s esperantskim prilogom. Priležeci plan za zoološki vrt na jednom otoku Vltave ima i esper. nazivlje.

»Officejo de Danaj Laboristoj« u Danskoj priključuje se 7 saveza esp. s preko 10.000 članova. Officejo posreduje promet s inozemstvom. Viša trg. škola u Odenseu uvela je Esperanto obligatno.

U Belgiji je Esperanto već daleko napredovao. Uveden je obligatno u mnoge škole. Nadbiskup von Mecheln pozvao je opata Richardsona, da u seminaru predaje Esperanto.

U uzgojni zavod u Roermond (Holandija) uveden je Esperanto obligatno.

U kantonima Genf, Wadt i Freiburg u Švicarskoj uveden je Esperanto u sve više učevne zavode, a sada će se uvoditi u čitavoj zemlji u više i trgovačke škole.

U Samosu u Grčkoj je esp. »Officejo« spojen s kavanom, u kojoj imadu Esperantisti svoju knjižnicu i novine.

U Galatzu (Rumunjska) imade 300 Esperantista u svojoj čitaonici stalnu izložbu. 7 esp tečajeva ima u tom mjestu, posebni za Nijemce, žene, djecu. radnike i t. d.

U Bukareštu su osim mnogih drugih tečajeva dva tečaja za časnike i tečaj za slijepce.

Naši rumunjski istomišljenici pozivlju sve esperantiste sa Balkana na svoj ljetošnji esp. kongres, a svoju krasnu prijestolnicu Bukarešt i obećavaju, da će nastojati upriličivanjem ekskurzija, kazališnih predstava, šetnja i t. d. što više ukrasiti boravak svojih posjetnika.

»Čekbanko Esperantista« (Esperantska šekbanka), koja je pred nekoliko mjeseci ustrojena u Londonu izvrsno prosperira. Ovoj je banci zadaća prvo olakotiti plaćanje među Esperantistima različitih narodnosti i trgovcima, i drugo pripraviti put općemu prihvaćenju i uvodenju internacionalnoga novčanoga jedinstva.

S ovom bankom rade već svi znamenitiji novčani zavodi svjetski. Objašnjenja daje Čekbanko Esperantista, Merton Abbey, London S. W.

Reforma u matematiци. Glasoviti profesor i esperantista Dr. Wilhelm Förster, vladin tajni savjetnik namjerava započeti sveopću internacionalnu reformu u matematiци, koja u najviše jezika (osobito u njemačkom) prikazuje tolike nepravilnosti. Ova metoda računanja bazirana na Esperantu, imala bi se uvoditi u škole svijuzemalja uz računanje u njihovom narodnom jeziku, pa malo po malo upotrebljavati u međusobnom općenju i tehnici.

Mjesto i vrijeme nam ne dopuštaju navoditi ovdje sve novije i važnije uredbe i uvođenja na polju Esperantizma, pak ćemo donositi svakiput nešto.

IZ AKADEMSKIH KRUGOVA u Grazu stigao nam je upit, ima li u Zagrebu akademsko ili đačko esperantsko društvo. Žalibože moramo na to pitanje dati zanijekani odgovor, no ujedno izričemo nadu, da će se i naši đaci skoro povoditi za svojim kolegama čitavoga svijeta, jer u svim već gradovima nalazimo takova društva

UMRLI. Esperantisti u Grazu izgubiše nedavno jednoga od svojih najrevnijih članova, generala Gutherz de Brueschütz, člana »Stiria Esperanta Societo« i »Akademia Esperanta Societo«. Još pred smrt upravio je list na »S. E. S.«, gdje izriče nadu, da će Esperanto naskoro iznijeti pobjedu nad svojim protivnicima, pa da on ostaje član i apostol Esperantizma do zadnjeg daha svoga života.

17. veljače o. g. umro je u Lurdu župnik i opat Emil Peltier iz Toursa u Franceskoj. Revni i časnij taj Esperantista širio je Esperantizam među katolicima čitavoga svijeta. Kad je prigodom esp. kongresa u Genevi propovijedao esperantski, poslao mu zato sv. otac papa Pio X. svoj posebni blagoslov. Izdavao je list »Espero katolika« (koji izlazi i danas), koji nosi na čelu lista aprobaciju sv. oca pape Leona X. E. Peltier bio je nadahnut željom, da u svem svijetu zavlada bratska ljubav po primjeru Spasiteljevu. Silno ga je dirnulo čitanje esperantske brošure »Madžari proti Slovacima«, te je odlučio stvoriti veliku možnu ligu proti tlačiteljima narodâ. Želudačna bol, koja mu je u zadnje vrijeme otežavala rad, učinila je kraj njegovu plemenitu životu.

ESPERANTO I TRGOVINA. Svi veći trgovci svijeta znadu si Esperantom prokrciti put u daleki svijet. Ima već Esperanto cigaretâ, lulâ, vina, viskija, parfuma, pasta za cipele. Neki veliki pariški magazini kao »La Samaritaine«, »Le Louvre«, »Le Bon Marché«, »La Ménagère«, »Le Grand Bazar de la Rue de Rennes« i t. d., postizavaju velike dobitke pomoću Esperanta i t. zv. esperantskih trg. predmeta. Pariške esperantistice upotrebljavaju parfime i poljepšala pariške esper. firme braće Gellé, a ogromna oružana i tvornica bicikla i t. d. iste tvrtke prodaje u velike svoje proizvode među Esperantiste čitavoga svijeta. Ova tvrtka publicira svake godine veliki članak o Esperantu u svojem žurnalu »Le Chasseur français«, a Esperantisti preporučuju na uzdar robu te tvrtke u svojim časopisima, koji dopiru diljem čitavoga svijeta. Zanimive su jeftine slikovnice za djecu gore spomenute firme »Le Bon Marché«, koje imaju svoje slike označene sa šest jezika, dakako i u Esperantu.

Ogromna pariška firma pokućstva »Lit sans pareil«, Boulevard Voltaire 27 i 29, Paris, izložila je prekrasnu i elegantnu »Esperanto-sobu« uz cijenu od 300 franaka, za privatni stan kao i za hotele. Može se reći, da nije daleko dan, kad će se čitav trg svijet morati služiti Esperantom.

Svratištari također već crpe iz Esperanta veliku korist. Nedavno se na sastanku pariških svratištara mnogo govorilo o Esperantu. U jednom od najelegantnijih pariških svratišta »Hotel de l' Opera Comique, 4 rue d' Amboise, govori se ponajviše esperantski. U Beču ima na Ringu elegantna kavana »Esperanto«, stjecište Esperantista ondješnjih i stranih.

D. B.-P.

— Za nekoliko dana izaći će potpuni —

Esperanto-hrvatski rječnik

od Danice Bedeković-Pobjeničke,

najpotpuniji od sviju dosadašnjih esperantskih
rječnika.

Cijena za pretplatnike i članove 3 K. Knjižarska cijena 4 K.

„LA ESPERANTISTO“

OFICIALA ORGANO DE LA
VERBAND DEUTSCHER ES-
PERANTISTEN. APERAS MO-
NATE EN ESPERANTO KAJ
GERMANA LINGVO. PROVNU-
MERON DISSENDAS SEN-
PAGE LA ADMINISTRACIO.

FRITZ SCHNACKENBURG

— en Leipzig, Talstr. 27. —

Svi oni, koji su primili a nisu još
obračunali brošuru „Medjunarodni
jezik Esperanto i njegovo općenito
značenje“ od M. Špicera najljudnije
se pozivlju, da nam izpole ubrani
novac i primjerke, koji eventualno
niju prođane, što skorije poslati.

Društvo hrvatskih Esperantista u Zagrebu.

Gramatika esperanta

napisala Danica Bedeković-Pobjenička.

Potpuna slovnica s jasnom i lako shvatljivom uputom u Esperanto uz mnoge primjere, vježbe i esperantsko štivo u pjesmi i prozi.

Cijena broširanoj K 3.—
ukusno vezanoj > 4.50

Sva esperantska djela i časopisi na skladištu

Narudžbe prima i n. bavlja svaku knjigu

J. SOKOL,

knjizara, antikvarijat i papirnica,
Zagreb, Marovska ulica 21.

Gramatiko esperanta

de Danica Bedeković de Pobjenik.

Plena gramatiko kun klara kaj facile komprenebla klarigo pri Esperanto kaj multaj ekzemploj kaj ekzercoj; proza kaj poezia literaturo esperanta.

PREZO DE BROŝURITA LIBRO:
KRONOJ 3.— (Sm. 1.26); BELE
BINDITA KRONOJ 4.50 (Sm. 1.88)

Ĉiuj esperantaj verkoj kaj gazetoj riceveblaj. Mendojn akceptas kaj ĉiajn librojn liveras

J. SOKOL,

librovendejo, antikvaĵejo kaj papirejo,
Zagreb, (Kroatujo) Marovska ul. 25.

50
Jara sukcesoj!

Osijeka vizagpomado kaj

Osijeka Salvator-sapo

forigas sprucmakulojn hepatmakulojn, kaj ĉian malpuraĵon de l'vizago.

Malfalsa sole nur en la Salvator apoteko

J. C. Dieneš, Osijek, (Kroatujo) supera urbo.

1 vazeto da osijeka vizagpomado kostas po 70 helerojn kaj po 1 Kronon (1 Krono = 100 heleroj = 42 spesdekoj); 1 peco da Salvator-sapo 1 K. Unu vazeto da manŝmirajo 1 K 20 h. Lyona pudro, malgranda skatolo 1 K, granda skatolo 2 K. Tiuj ĉi rimedoj ne havas domagajn konsistajojn kaj tutege respondas al la regularo de la alta registaro.

Kial estas uzonta nur

„MIRANDA-KREMO“?

Ĉar »Miranda« Kremo estas perfekte nedomaĝa, ĉar per »Miranda« Kremo oni atingas idealan belecon, ĉar »Miranda« Kremo forigas ĉian malpuraĵon de la haŭto, ĉar »Miranda« Kremo ne nur plibeligas, sed ankaŭ plijunigas. Unu vazeto da »Miranda« Kremo kostas 1 K. Unu skatolo da »Miranda« pudro (trikolora) 1 K, unu peco da »Miranda« sapo 70 h.

Ricevebla ĉe la produktanto J. C. DIENEŠ, post Osijek, supera urbo, de kie mendoj per pagsarĝo tuj efektivas.

